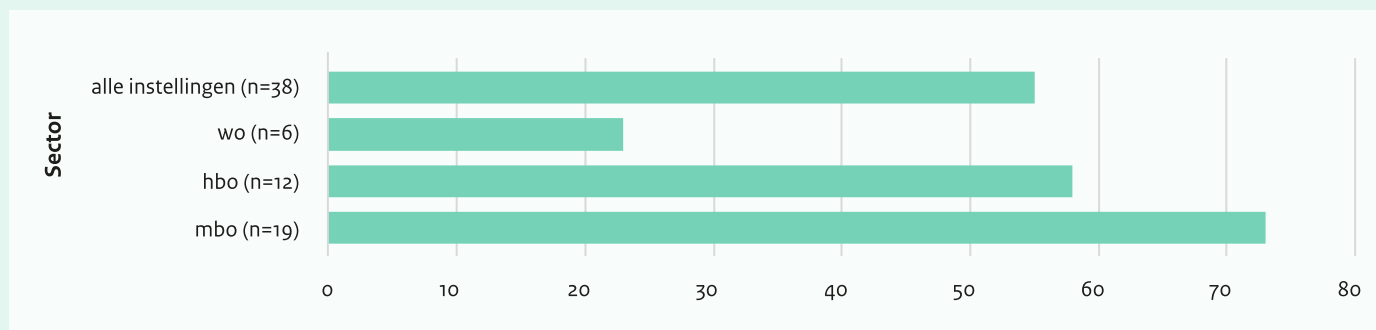

Nationaal Programma Onderwijs Tweede voortgangsrapportage: mbo, ho en onderzoek

Met het Nationaal Programma Onderwijs wil het ministerie van OCW studievertraging en onderzoeksvertraging door corona verhelpen, het tekort aan stages aanpakken en studentenwelzijn verbeteren. Vanuit het programma gaat circa €2,7 miljard naar maatregelen om mbo, ho en wetenschappelijk onderzoek te ondersteunen. De tweede rapportage laat zien welke maatregelen instellingen vanaf het najaar van 2021 hebben genomen en hoe het hun studenten is vergaan.

Acties en bestedingen

- De onderwijsinstellingen zijn voortvarend van start gegaan om studievertraging weg te werken, studentenwelzijn te bevorderen en onderzoekscontracten te verlengen. Dat was niet eenvoudig, omdat er in deze periode opnieuw sprake was van beperkende maatregelen en een lockdown.
- Met name mbo-instellingen hebben al veel acties in gang gezet en geven relatief veel uit van het begrote budget. Het ho blijft hierin nog wat achter, bijvoorbeeld bij de lerarenopleidingen en coschappen. Gezien het maatschappelijke belang van beide thema's is dit een punt van aandacht.
- Dat acties en bestedingen nog niet volledig zijn ontplooid heeft – naast de schoolsluiting – ook te maken met de krappe arbeidsmarkt voor onderwijspersoneel, de druk op de organisatiekracht van de instellingen en het feit dat betalingen soms achterlopen op de uitvoering van de acties.

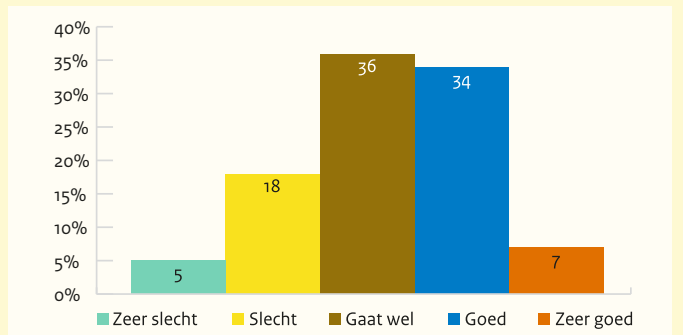

Figuur 1: Percentage gerealiseerde bestedingen t.o.v. begrote bestedingen 2021 (steekproef n = 38). Bron: Rapportage Implementatiemonitor NPO Meting I (Berenschot, 2022)

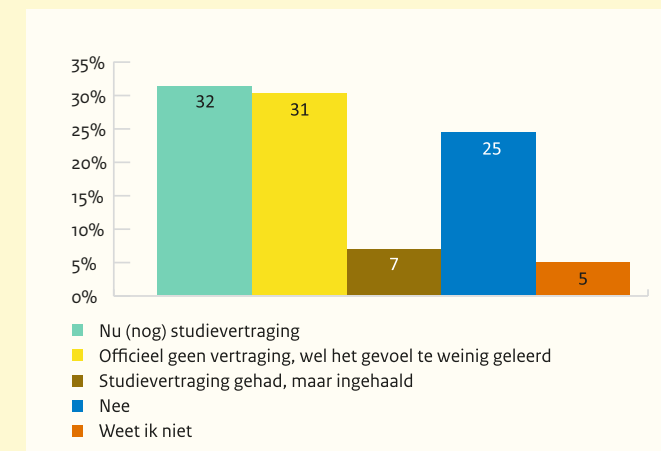
Studievertraging en studentenwelzijn

- Een flinke groep studenten (een derde deel) heeft nog te maken met studievertraging. Ruim een vijfde van de studenten die vertraging hadden, heeft deze inmiddels weggewerkt. De instellingen zetten vooral in op extra onderwijs en extra begeleiding, bijvoorbeeld via stoomcursussen. Ook het aantal studenten dat instroomt is afgelopen twee jaar gestegen, met name in het ho. Deze studenten komen bovendien binnen met gemiddeld genomen minder kennis en vaardigheden. Instellingen verwachten dat dit beeld ook de komende jaren nog zichtbaar zal blijven.
- De coronapandemie heeft aanzienlijke sporen achtergelaten op het mentale welzijn van de studenten. Van docent tot bestuurder: iedereen is er zich meer dan ooit van bewust dat dit onderwerp veel aandacht verdient. Ook de cijfers zijn duidelijk: een kwart van de

studenten geeft aan dat het slecht tot zeer slecht gaat met hun mentale gezondheid. Instellingen zetten wat meer middelen in op studentenwelzijn en de binding tussen studenten dan zij eerder hadden gepland.

Figuur 2: De mentale gezondheid van studenten (2022).
Bron: Studentenpeiling NP Onderwijs mbo-ho (2022)

Figuur 3: De ervaren studievertraging sinds de start van de coronacrisis.
Bron: Studentenpeiling NP Onderwijs mbo-ho (2022)

- Er is een sterk verband vastgesteld tussen studentenwelzijn en studievertraging. Studenten die niet goed in hun vel zitten hebben aanmerkelijk meer studievertraging. Dat geldt vooral voor studenten in een kwetsbare positie. Ook zien we bij hen meer vertraging en relatief meer welzijns-problematiek.
- Ook blijkt dat een deel van de studenten met vertraging of mentale problemen (met name de studenten in een kwetsbare positie) zich onvoldoende gehoord voelt. Instellingen zijn zich hiervan bewust en zetten zich in om de precieze hulpvraag te achterhalen. Overigens is een meerderheid van de studenten tevreden met de hulp vanuit de instelling.

Stages, leerwerkplekken en onderzoek

- Het stagetekort loopt flink terug en de bbl- en leerwerkplekken hebben zich volledig hersteld. Door een tekort aan begeleidingscapaciteit speelt in de zorg het stagetekort nog wel een rol van betekenis. Hierop is extra actie ingezet. Ook de arbeidsmarktpositie van de afgestudeerden is gunstig, maar niet voor iedereen. Studenten in een kwetsbare positie profiteren voorsnog minder van de huidige krapte op de arbeidsmarkt.
- Een flink aantal onderzoekers met een tijdelijk contract heeft hulp gekregen in de vorm van contractverlenging en beschikbaarheid van faciliteiten om hun onderzoek goed af te ronden. Voor nu lijken de investeringen goed op gang te zijn gekomen. In de volgende voortgangsrapportage kunnen we met gegevens uit jaarverslagen een integraal beeld geven.

